

**Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 16 қарашадағы N 4153  
Жарлығына толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы**

***Күшін жойған***

Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығы 2003 жылғы 15 қаңтар N 1016.  
Күші жойылды - ҚР Президентінің 2006.01.09. N 1696 жарлығымен.

Азаматтардың денсаулығын сақтау жөніндегі конституциялық құқықтарын  
қамтамасыз етуді одан әрі жетілдіру мақсатында және "Халық денсаулығы"  
Мемлекеттік бағдарламасының қысқа мерзімді іс-шараларын іске асыруды  
аяқтауға байланысты қаулы етемін:

1. "Халық денсаулығы" Мемлекеттік бағдарламасы туралы" Қазақстан  
Республикасы Президентінің 1998 жылғы 16 қарашадағы N 4153 Жарлығына (  
Қазақстан Республикасының ПҰАЖ-ы, 1998 ж., N 42-43, 381-құжат) мынадай  
толықтырулар мен өзгерістер енгізілсін:

жоғарыда аталған Жарлықпен бекітілген "Халық денсаулығы" Мемлекеттік  
бағдарламасында:

бірінші бөлікте:

1.2 - бөлімде:

алтыншы абзац мынадай сөйлеммен толықтырылсын:

"Микронутриенттер жетіспеушілігімен, оның ішінде йод және темір  
тапшылығымен байланысты аурулардың саны өсуде.";

тоғызыншы абзац мынадай сөйлеммен толықтырылсын:

"Республикада құрамында сынап бар қалдықтарды тиімді кәдеге жаратуға  
мүмкіндік беретін демеркуризациялық өндіріс іс жүзінде болмай отыр.";

"Шешу жолдары" деген тарауы мынадай мазмұндағы 3-тармақпен  
толықтырылсын:

"3. Қоршаған ортаның сынаппен ластануының алдын алуды қамтамасыз ету  
және оны азайту.";

1.5-бөлімнің "Шешу жолдары" деген тарауының 3-тармағындағы "қамту."  
сөзі алып тасталып, ", оның ішінде ересек тұрғындарды дифтерияға, тырысқаққа,  
құтыруға, іш сүзегіне, В гепатитіне, кене энцефалитіне қарсы вакцинамен қамту,  
иммуноглобулин мен бактериофаг ауруларының алдын алу." деген сөздермен  
толықтырылсын;

1.7-бөлімнің "Қол жеткізу жолдары" деген тарауы мынадай мазмұндағы 9, 10,  
11-тармақтармен толықтырылсын:

"9. Жүкті әйелдерді жатырышілік инфекцияларға, ұрық дамуының туа біткен

кемістігіне, жыныстық жолмен берілетін инфекцияларға орай тексеруді ұйымдастыру.

10. Жаңа туған нәрестелерде неғұрлым жиі кездесетін туа біткен және тұқым қуалаушы аурулардың скрининг-диагностикасын жүргізу.

11. Әйелдерді босандыру ұйымдарында жүкті, босанатын, босанған әйелдер мен жаңа туған нәрестелерді барлық қажетті дәрілік препараттармен қамтамасыз ету."

1.9-бөлімнің "Қол жеткізу жолдары" деген тарауы мынадай мазмұндағы 5-тармақпен толықтырылсын:

"5. Азаматтардың денсаулығын сақтау саласындағы уәкілетті орган халықаралық практиканың негізінде емшек сүтін алмастырғыштарды сату жөніндегі ережені әзірлесін."

1.11 - бөлімде:

"Негізгі басымдықтар" деген тарау мынадай мазмұндағы 4-тармақпен толықтырылсын:

"4. Туберкулездің поли-, мультирезистенттік және созылмалы нысандарымен ауыратын науқастарды емдеуге бағытталған емдеу-алдын алу іс-шараларын ұйымдастыру және іске асыру."

"Қол жеткізу жолдары" деген тарауы мынадай мазмұндағы 9-тармақпен толықтырылсын:

"9. Қазақстан Республикасында туберкулезге қарсы күресті күшейтуге бағытталған 2004-2006 жылдарға арналған салалық бағдарламаны әзірлеу."

1.12 - бөлімінде:

"Мәселенің жай-күйі" деген тарау мынадай мазмұндағы абзацпен толықтырылсын:

"Психикалық-сезімталдық ауыртпалықтан, тұрақты тамақтанбаудан, қимыл-қозғалысы аз өмір сүру салтынан, тіршілік ету ортасының зиянды әсер факторларынан, кәсіби факторлардан және әлеуметтік-тұрмыстық жағдайлардан, есірткі және психотроптық заттарға әуестіктен пайда болатын аурулар мен өлім-жітім деңгейі өсуде. Жүрек-қан тамырлары жүйесі патологиясының, әсіресе, қайтыс болу себептерінің 20-50 проценті үлесіне келетін артериялық гипертонияның таралуы денсаулық сақтау жүйесінің көкейкесті проблемасына айналууда. Соңғы онжылдықтар ішінде онкологиялық аурулардың да өсу үрдісі байқалып отыр. Қалыптасқан ахуал адамның өмір сүру салтымен тікелей байланысты ауруларды азайтуға және олардың алдын алуға бағытталған шұғыл шаралар қабылдауды талап етеді."

"Қол жеткізу жолдары" деген тарауы мынадай мазмұндағы 9-тармақпен толықтырылсын:

"9. Халық денсаулығын сақтау және нығайту, өмір сүру салтымен тікелей

байланысты болатын аурулардың алдын алу мен оның деңгейін төмендету жөнінде кең ауқымды шаралар кешенін енгізу";  
мынадай мазмұндағы 1.13-бөліммен толықтырылсын:

"1.13. Халыққа мамандандырылған медициналық көмек көрсетуді жетілдіру

Халықтың жалпы науқастану құрылымында жарақаттанушылық үлес салмағының көбеюі ауылдық жерлердің тұрғындары үшін іс жүзінде қол жетпеске айналған, ал қалаларда халықаралық стандарттарға сәйкес келмейтін мамандандырылған және шұғыл медициналық жедел көмекті жетілдіру мен оның тиісті деңгейін қамтамасыз етуді талап етеді.

Қалыптасқан жағдайды және мамандандырылған, әсіресе, нейрохирургиялық және кардиохирургиялық патологиясы бар науқастарға көрсетілетін көмектің сапасын талдау еңбек жасындағы науқастардың өлімі мен мүгедектігіне әкелетін келеңсіз үрдістердің ушығуын көрсетіп отыр.

Негізгі б а с ы м д ы қ т а р :

1. Орталық, шеткі нерв жүйесі науқасы және кардиохирургиялық патологиясы бар аурулардың алдын алу және науқастарға сапалы медициналық к ө м е к к ө р с е т у .

2. Жедел және шұғыл медициналық көмектің жеделдігі мен сапасын арттыру.

Қ о л ж е т к і з у ж о л д а р ы :

1. Бас-ми жарақаттануы, нейроонкологиялық, цереброваскулярлық аурулармен ауыратын және нерв жүйесі дамуында ақаулары бар науқастарға оңалту көмегін көрсетуді қамтамасыз ету.

2. Нейрохирургиялық және кардиохирургиялық патологиясы бар науқастарды диагностикалау мен емдеу сапасын жақсарту.

3. Оңалту мерзімдерін қысқарту және мүгедектікті азайту.

4. Жедел медициналық көмек қызметін тиімді ұйымдастыру және оны жедел б а с қ а р у д ы қ а м т а м а с ы з е т у .

5. Жедел медициналық көмек көрсету ұйымдары қызметкерлерін даярлау, қайта даярлау және олардың біліктілігін арттыру жүйесін жетілдіру.

6. Жедел медициналық көмек көрсету ұйымдарының материалдық-техникалық жарақтарын жаңалау.";

екінші бөлікте 2.1-бөлім мынадай мазмұндағы абзацтармен толықтырылсын:

"Сонымен бірге республикада республикалық және жергілікті деңгейдегі медициналық ұйымдарды дамыту мен жаңғырту мәселесі өткір қойылған. Сондай-ақ, жоғарыда көрсетілген ұйымдарға тиесілі ғимараттардың көпшілігі ұзақ уақыт пайдаланылғанына және олардың қанағаттанғысыз жай-күйі өз кезегінде, емдеу-алдын алу ұйымдары көрсететін қызметтердің сапасына,

науқастардың келуі мен оларға сервистік қызмет көрсету жағдайына әсер ететіндігіне назар аударған жөн.

Осылайша, медицина ұйымдарының материалдық-техникалық базасының жай-күйі диагностиканың, зертханалық бақылаудың қазіргі заманғы әдістерін отандық денсаулық сақтауға толық көлемде енгізуге және халыққа медициналық қызмет көрсету жүйесін жаңғыртуға, көрсетілетін қызметтің сапасын арттыруға мүмкіндік бермей отыр.

Мақсаты: емдеу-алдын алу ұйымдарының материалдық-техникалық базасын нығайту.

Негізгі басымдықтар:

емдеу-алдын алу мекемелерінің материалдық-техникалық базасын нығайту арқылы халыққа медициналық көмек көрсетудің сапасы мен қол жетімділігін жақсарту;

Шешу жолдары:

1. Ауылдық жерлерде емдеу-алдын алу ұйымдарының материалдық-техникалық базасын нығайту жөніндегі жұмыстар жалғастыру.

2. Ауылдық денсаулық сақтау объектілеріне телефон орнату, оларды суық және ыстық сумен қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдау.";

2.6-бөлімнің "Шешу жолдары" деген тарауы мынадай мазмұндағы 4, 5-тармақтармен толықтырылсын:

"4. Сапалы медициналық көмек көрсету мақсатында фельдшерлік-акушерлік пункттерді, ауылдық учаскелік ауруханаларды, отбасылық дәрігерлік амбулаторияларды, консультативтік-диагностикалық орталықтар мен емханаларды медициналық жабдықпен жарақтау.

5. Науқастардың стационарда және амбулаториялық емдеуде болу мерзімдерін қысқарту есебінен мемлекеттің халыққа медициналық көмек көрсету шығыстарын азайту мақсатында науқастануды қазіргі заманғы диагностикалау мен емдеу үшін мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарында диагностикалау және емдеу жабдықтарын жаңарту қажет.";

2.7 - бөлімде:

"Мәселенің жай-күйі" деген тарау мынадай мазмұндағы абзацтармен толықтырылсын:

"Республикада қант диабетімен науқастану жөніндегі жағдайды талдау науқастардың жыл сайын орташа есеппен алғанда 10-12 процентке өсуін көрсетеді, бұл инсулин сатып алуға жұмсалатын шығындарды ұлғайтуды қажет етеді. Бұдан басқа, диабетті бақылау мен өзіндік бақылау құралдарының айқын тапшылығы орын алып отыр, атап айтқанда, тіркелім деректері бойынша науқастардың 2,6 процентінде ғана глюкометрлер бар. Бұл олардың едәуір дәрежеде инсулин мөлшерін уәжсіз арттыруына әкеліп соқтырады.

Осыған орай, қант диабетімен ауыратын науқастар үшін сапасы жоғары инсулин препараттары мен оларды жеткізу құралдарын сатып алу практикасын ж а л ғ а с т ы р у қ а ж е т .

Диабетке қарсы таблеткіленген препараттарды, диабетті бақылау мен өзіндік бақылау құралдарын сатып алуды жергілікті бюджеттер есебінен жүзеге асыру қ а ж е т .

Бүйрек ауыстырып салу жағдайларын және иммундық-супрессивтік терапия жүргізу қажеттілігін қоса алғанда, бүйрек патологиясы бар науқастарға мамандандырылған көмек көрсетуді жетілдіру өзекті проблема болып табылады, бұл бүйрек қызметі жеткіліксіз науқастар мен бүйрегі ауыстырылған пациенттерді республикалық бюджеттің қаражаты есебінен орталықтандырылып сатып алынатын иммундық-супрессивтік препараттармен, диализаторлармен және шығындалатын материалдармен қамтамасыз етуді қажет етеді.

Туберкулезбен ауыратын науқастарды емдеу жөнінде қабылданған шаралар халық арасында бұл аурудан қайтыс болуды азайтуға мүмкіндік берді, алайда, туберкулездің мультирезистенттік нысандарын емдеу проблемасы шешілмей отыр. Осыған байланысты, туберкулезге қарсы, соның ішінде туберкулездің мультирезистенттік нысандарын емдеу үшін қажет препараттарды орталықтандырылған сатып алуды қамтамасыз ету қажет.

Онкологиялық науқастар мен лейкемиядан зардап шегуші балаларды тиімділігі жоғары цитостаттық препараттармен орталықтандырылған қамтамасыз ету мәселелері өзекті күйінде қалуда.";

"Шешу жолдары" деген тарау мынадай мазмұндағы 5-тармақпен т о л ы қ т ы р ы л с ы н :

"5. Диабетпен, туберкулезбен, бүйрек патологиясы бар, онкологиялық аурулармен ауыратын науқастар және лейкемиядан зардап шегуші балалар үшін дәрілік препараттар мен шығындалатын материалдарды орталықтандырылған с а т ы п а л у д ы қ а м т а м а с ы з е т у .";

б е с і н ш і б ө л і к т е :

"Мәселенің жай-күйі" деген тараудың бірінші абзацында:

1-тармақ мынадай редакцияда жазылсын: "1. Республика заңдарында айқындалған тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлеміне деген халықтың қажеттілігін жаппайтын жеткіліксіз қаржыландыру."; мынадай мазмұндағы 8-тармақпен толықтырылсын:

"8. Медициналық қызметтерді ұсыну бойынша шығындарды өтеу саласында бірыңғай тарифтік саясаттың болмауы.";

"Негізгі басымдықтар" деген тарауда:

мынадай мазмұндағы 3, 4-тармақтармен толықтырылсын:

"3. Халыққа көрсетілетін медициналық көмектің қол жетімділігі мен сапасын

арттыруды қамтамасыз ететін денсаулық сақтауды қаржыландыру жүйесін құру.

4. Үш жыл ішінде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін қаржылық қамтамасыз етуге кезең-кезеңімен қол жеткізу.";

"Шешу жолдары" деген тарауда:

орыс тіліндегі мәтінде "5" деген сан "4" деген санмен ауыстырылсын;  
мынадай мазмұндағы 5-тармақпен толықтырылсын:

"5. Медицина ұйымдарында ақпараттық қамтамасыз ету мен есепке алуды жетілдіру." ;

мынадай мазмұндағы 6-бөліммен толықтырылсын:

"6-бөлім. Қажетті ресурстар және қаржыландыру көздері

Бағдарламаны қаржыландыру республикалық бюджеттің қаражаты және Қазақстан Республикасының заңдарында тыйым салынбаған өзге де көздер есебінен жүзеге асырылады.

Бағдарламаны іске асыру республикалық бюджеттің қаражатынан 2003 жылы - 15273312 мың теңге, 2004 жылы - 20887139 мың теңге, 2005 жылы - 20887139 мың теңге қаржыландыруды (кесте) қажет етеді.

Бағдарламаны 2004-2005 жылдары іске асыру үшін қажетті бюджет қаражатының көлемі тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджетті қалыптастыру кезінде нақтыланатын болады.

мың теңге

| N  | Іс-шаралардың атауы                                                                                                                                                            | 2003 жыл | 2004 жыл | 2005 жыл |
|----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------|----------|
| 1. | Халықты иммундық егуді,<br>соның ішінде дифтерияға,<br>тырысқаққа, құтыру, іш<br>сүзегі мен кене<br>энцефалитіне және В<br>гепатитіне қарсы<br>вакциналармен қамтамасыз<br>ету | 638196   | 638196   | 638196   |
| 2. | Мемлекеттік емдеу-алдын<br>алу ұйымдарын қазіргі<br>заманғы медициналық<br>жабдықпен және<br>санитарлық автокөлікпен<br>қамтамасыз ету                                         | 1404122  | 1382101  | 1382101  |
| 3. | Дәрілік препараттар мен<br>шығындалатын материалдарды,                                                                                                                         | 3795056  | 3795056  | 3795056  |

|                           |                     |                 |            |
|---------------------------|---------------------|-----------------|------------|
|                           | с о н ы ң           | і ш і н д е :   |            |
| диабетпен-                | 1167691             | 1167691         | 1167691    |
| туберкулезбен-            | 1293673             | 1293673         | 1293673    |
| бүйрек патологиясымен-    | 400206              | 400206          | 400206     |
| онкологиялық аурулармен   | 800000              | 800000          | 800000     |
|                           | ауыратын            | науқастарға     | және       |
|                           | лейкемиядан         | зардап          | шегуші     |
| балалар                   | 133486              | 133486          | 133486     |
|                           | ү ш і н             | с а т ы п       | а л у д ы  |
|                           | қ а м т а м а с ы з | е т у           |            |
| 4. Халыққа медициналық    | 71786               | 71786           | 71786      |
| қызмет                    | көрсетуді           | басқаруды       |            |
|                           | ж е т і л д і р у   |                 |            |
| 5. Тегін медициналық      | 10000000            | 15000000        | 15000000   |
|                           | көмектің            | кепілдік        | берілген   |
|                           | көлемін             | қаржыландырудың |            |
|                           | қажетті             | деңгейін        | қамтамасыз |
|                           | ету, соның          | ішінде          | 1,         |
| 3-тармақтарда ескерілгені | 635848              |                 | ".         |

2. Осы Жарлықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігіне жүктелсін.

3. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

*Қазақстан Республикасының*  
*Президенті*